

LR Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijai
LR Vyriausybei
LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Jaunimo reikalų departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

REZOLIUCIJA

DĖL JAUNIMO REIKALŲ TARYBOS IR JAUNIMO REIKALŲ DEPARTAMENTO

LiJOT Asamblėja Nr. 25, 2009 m. gegužės 8-10 d.

Druskininkai

1996 m. Lietuvos Respublikos (LR) Seimui patvirtinus Valstybinę jaunimo politikos koncepciją bei 2003 m. LR Seimui priėmus Jaunimo politikos pagrindų įstatymą (JPPĮ), Lietuva įtvirtino vieną pažangiausių ir Europoje pripažintą jaunimo politikos modelių.

Valstybinės jaunimo politikos įgyvendinimui ir pasiekiamiems rezultatams itin reikšmingos įtakos turi institucinė sąranga ir esminių už politikos įgyvendinimą atsakingų institucijų veikla. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) ir jaunimo organizacijos nuosekliai ištraukia į jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo procesus bei vertina įgyvendinamų priemonių bei veiklų efektyvumą.

Jaunimo organizacijos, matydamos šiuo metu susiklosčiusią situaciją, išreiškia susirūpinimą dėl pastaruosius kelis metus Jaunimo reikalų tarybos prie Jaunimo reikalų departamento (toliau – JRT arba Taryba) neaiškios vietos bendroje jaunimo politikos sąrangoje bei teikia siūlymus, kaip tobulinti JRT ir Jaunimo reikalų departamento (toliau – JRD arba Departamentas) teisinį reglamentavimą bei veiklos organizavimą.

Jaunimo reikalų taryba prie JRD

Jaunimo reikalų taryba prie JRD yra kolegiali institucija, kurios pagrindinis uždavinys – nagrinėti svarbiausius jaunimo politikos klausimus ir teikti siūlymus JRD dėl jaunimo bei jaunimo organizacijų reikmes atitinkančios jaunimo politikos įgyvendinimo.

Jaunimo organizacijų nuomone, JRT turi būti vienas svarbiausių instrumentų, įgalinančių jaunimą ir jaunimo organizacijas užtikrinti jų interesus atitinkančios jaunimo politikos įgyvendinimą.

Deja, 2006 m. reorganizavus iki tol veikusią Valstybinę jaunimo reikalų tarybą ir jos funkcijas perleidus JRD, Taryba, kaip kokybiškai naujas darinys, tapo tik formalia institucija. Pagrindinės jos kompetencijos buvo apribotos teise teikti JRD tik rekomendacinio pobūdžio siūlymus. Jaunimo politikos kaip srities atstovavimas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu atitenka LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, kuri priima sprendimus dėl įvairių teisės aktų, programų, priemonių jaunimo politikos srityje inicijavimo, rengimo bei įgyvendinimo. Todėl šiuo metu Tarybos vieta ir teisinis reglamentavimas jaunimo politikos įgyvendinimo institucinėje sistemoje lemia tai, jog jaunimo politika gali būti formuojama ir įgyvendinama neatsižvelgiant į jaunimo interesus. Jaunimo balsas nėra pakankamai girdimas visuomenėje, o jaunimo politikos klausimai nėra laikomi prioritetiniais.

Taip pat būtina pažymėti, kad pastaruosius trejus metus stringa JRT narių keitimo ir tvirtinimo procedūros ir taip yra pažeidžiamas Jaunimo politikos pagrindų įstatymas. Pasikartojanti situacija, kai delsiama patvirtinti Tarybos sudėtį, neleidžia jaunimo organizacijų atstovams įsijungti į sprendimų inicijavimo, derinimo bei įgyvendinimo stebėsenos procesus.

Lietuvos jaunimo organizacijos, atsižvelgdamos į institucinio modelio praktiką, egzistavusią iki 2006 m., ir taisytiną dabartinio institucinio modelio sąrangos formuojamą praktiką, mano, kad JRT privalo užtikrinti:

- kad būtų įgyvendinta jaunimo interesus atitinkanti jaunimo politika;
- kad jaunimas turėtų didesnes galimybes dalyvauti jaunimo politikos įgyvendinime;
- kad jaunimo interesai visuomenėje būtų matomi ir girdimi;
- kad jaunimui ir jaunimo organizacijoms aktualūs klausimai būtų operatyviai svarstomi.

Šiems tikslams pasiekti atsakingas institucijas raginame:

- Pakeisti JRT vietą institucijų sistemoje, atsiejant šią tarybą nuo JRD ir nepriskiriant jos prie jokios valstybinės institucijos.
- JPPĮ įtvirtinti nuostatą, sudarančią galimybę JRT teikti metinius pranešimus LR Seimui apie jaunimo politikos būklę.
- Išplėsti JPPĮ įtvirtintas JRT galimybes teikti siūlymus ir numatyti, kad JRT savo nuomone jaunimo politikos klausimais gali teikti LR Seimui, LR Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms valstybinės valdžios institucijoms.
- Teisės aktuose įtvirtinti privalomo JRT nuomonės atsiklausimo procedūras:
 - LR Vyriausybei svarstant esminius jaunimo politikos klausimus ir priimant sprendimus;
 - JRD tvirtinant programas ir priemones, skirtas jaunimui, jaunimo ir su jaunu dirbančioms organizacijoms.
- Teisės aktuose numatyti Tarybos buveinę JRD ir numatyti Departamentui JRT sekretoriato funkcijas (tokias kaip: JRT posėdžių organizavimas, posėdžių medžiagos siuntimas, posėdžių protokolavimas, JRT sprendimų įgyvendinimo stebėjimas ir ataskaitos teikimas, mokomųjų seminarų ir konferencijų JRT nariams organizavimas bei kt.), neapribojant šiuo metu JRD pavestųjų.
- Teisės aktuose įtvirtinti, kad kadencijos pradžioje Taryba privalo pasitvirtinti darbo planą ir prioritetines veiklos sritis. Darbo planas ateityje turi būti formuojamas remiantis šiuo metu ruošiamą Ilgalaike jaunimo politikos strategija, kuri yra numatyta LR Vyriausybės 2008–2012 m. programos įgyvendinimo priemonių plane.
- JRT nuostatuose nustatyti maksimalų vieno mėnesio trukmės terminą, per kurį nauja JRT sudėtis privalo būti patvirtinta nuo LiJOT atstovų išrinkimo.

Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Jaunimo reikalų departamentas yra pagrindinė jaunimo politiką įgyvendinanti valstybės institucija. Teisės aktuose numatyta JRD pareiga rengti ir įgyvendinti valstybines jaunimo politikos programas bei priemones, analizuoti jaunimo ir jaunimo organizacijų būklę Lietuvoje, koordinuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų veiklą jaunimo politikos srityje, vykdyti kitą veiklą,

susijusių su jaunimu ir jaunimo organizacijomis. Nuo Departamento veiklos kokybės bei vietos institucinėje valstybės sąraigoje svariai priklauso tai, kiek sėkmingai politikos darbotvarkėje įsitvirtins ir bus sprendžiami su jaunimu susiję ir jam aktualūs klausimai.

Jaunimo organizacijos, atsižvelgdamos į dabartinę JRD veiklą, siūlo stiprinti Departamento vaidmenį ir užtikrinti efektyvų jaunimo politikos įgyvendinimą imantis šių priemonių:

- Užtikrinti JRD veiklos tęstinumą bei išlaikyti Departamento statusą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM arba Ministerija);
- Jaunimo politikos pagrindų įstatyme JRD suteikti asignavimų valdytojo statusą ir tokiu būdu užtikrinti greitesnį, efektyvesnį ir jaunimo politikos poreikius labiau atitinkantį valstybės biudžeto lėšų skirstymą;
- Užtikrinti jaunimo politikos formavimą aukščiausiam Ministerijos lygmenyje bei didinti jaunimo politikos svarbą, dėmesį jai ir pagreitinti sprendimų priėmimą bei tvirtinimą priskiriant Jaunimo politikos atsakomybę vienam iš Ministerijos viceministrų;
- Visas šiuo metu Ministerijos vykdomas jaunimo politikos įgyvendinimo funkcijas pavesti JRD, užtikrinant efektyvesnį jų vykdymą bei lėšų taupymą;
- Visas su tarptautiniais jaunimo politikos klausimais susijusias funkcijas deleguoti JRD, neskaidant jų tarp Ministerijos bei JRD ir tokiu būdu užtikrinti, jog visi jaunimo politikos klausimai sprendžiami koordinuotai ir nuosekliai;
- Užtikrinti, jog JRD, priimdamas sprendimus dėl programų ir priemonių, skirtų jaunimui, jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms, visuomet derintųsi su Taryba ir taip garantuoti, kad į su jaunimo politika susijusių klausimų svarstymą ir sprendimą bus įtraukti ir patys jaunimo organizacijų atstovai;
- Aiškiai apibrėžti Departamento veiklos sritis, kartu kuriant ir tobulinant jo sąveikos su kitomis vyriausybėmis ir valstybinėmis institucijomis mechanizmus. Daugelis su jaunimu susijusių klausimų yra sprendžiama ne SADM, o kitų institucijų, todėl yra svarbu, kad joms priimant sprendimus būtų konsultuojamasi su kompetentingais specialistais, kuruojančiais konkrečias jaunimo politikos sritis bei klausimus.

LIJOT narės yra tikros, kad kompleksinis pasiūlytų priemonių perkėlimas ir taikymas į teisės aktus leis gerinti jaunimo politikos formavimą ir įgyvendinimą, svarbiausių už jaunimo politiką atsakingų institucijų veiklą ir užtikrins geresnių sąlygų kūrimą jaunimo organizacijoms ir jaunimui Lietuvoje. Tikimės geranoriško LR Seimo Jaunimo ir sporto komisijos, LR Vyriausybės bei LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bendradarbiavimo įgyvendinant šiuos siūlymus.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos
Prezidentas

Šarūnas Frolenko